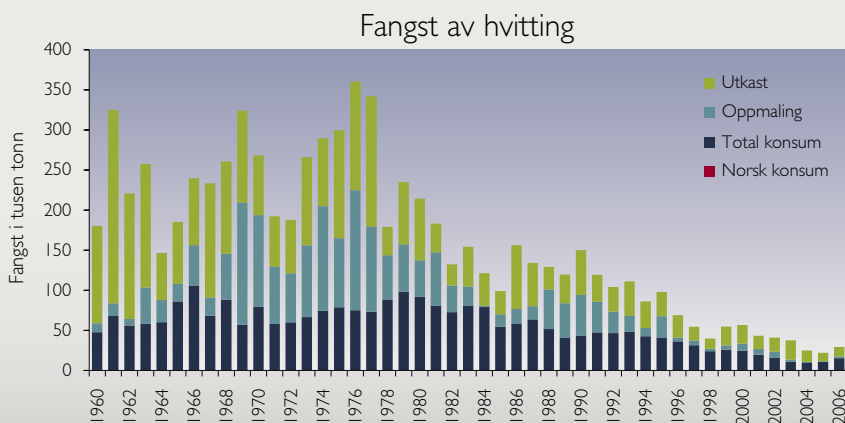

Figur 3.5.3.2

Utvikling av rapportert fangst av hvitting i Nordsjøen. Norsk fangst er så liten at den ikke synes i figuren.

Development of catches of whiting in the North Sea. Human consumption (blue), industrial by-catch (turquoise) and discards (green). Norwegian catches are too small to show in the figure.

I 2006 var totalkvoten 23 800 tonn. Totalt ble det fisket 29 200 tonn, hvorav ca. halvparten er beregnet som utkast (Figur 3.5.3.2). Norge hadde en kvote på 2 380 tonn, men fisket bare 58 tonn. For 2007 var kvotene de samme. Foreløpige tall viser en totalfangst i 2007 på rundt 15 000 tonn, hvorav Norge bare tok 13.

Hvitting blir fanget sammen med bl.a. torsk og hyse. Skottland står for nesten 2/3 av landingene, men Frankrike og Nederland fisker også en del.

North Sea Whiting

The assessment is indicative of recent trends. There has been a declining trend of SSB to the lowest level observed since 1995. The recruitment has been very low since the 2002 year class. Despite lower catches and fishing mortality from 2002–2005, this low recruitment has resulted in a declining SSB. ICES recommends that total human consumption landings in 2008 should not be allowed to increase above the recent (2004–2006) average of 5,000 tonnes. EU and Norway agreed on a TAC for 2008 of 17,850 tonnes in the North Sea.

Hvitting

Merlangius merlangus

Familie: Torskefamilien (Gadidae)

Andre navn: Bleige, bleike

Maks størrelse: 55 cm og 1,5 kg

Levetid: 12 år

Leveområde: Nordsjøen

Gyteområde: Hele Nordsjøen

Gytedidspunkt: Januar–juli

Føde: Fisk

Nøkkeltall:

KVOTERÅD FOR 2008: 5 000 tonn

TOTALKVOTE/NORSK KVOTE 2006

23 800 tonn/2 380 tonn

TOTALFANGST/NORSK FANGST 2006:

29 200 tonn/58 tonn

Fakta om bestanden

Hvittingens gyting varer i flere måneder. Sør i Nordsjøen begynner den alt i januar, og så sent som i september kan man finne egg og larver i nord. Yngelen lever oppe i vannmassene noe lenger enn torsk og hyse. I denne perioden glemmer den seg ofte under brennmaneter. Hvittingen blir kjønnsmoden to år gammel, 25–30 cm lang. I fem–seksårsalderen er den vel 40 cm.

Hvittingen er en typisk fiskespiser, og er en av de viktigste rovfiskene i Nordsjøen.

Hovednæringen er øyepål, tobis og sild, men den tar også en del yngel av torsk, hyse og hvitting.

Hvittingen har sin utbredelse i Øst-Atlanteren fra Gibraltar til Island og det sørøstlige Barentshavet. Den finnes langs hele norskekysten, men er vanligst nord til Stad. Hvittingen er vanligvis en bunnfisk på 10–200 m, men beveger seg også opp i vannmassene.

3.5.4 BREIFLABB

Otte Bjelland

otte.bjelland@imr.no

► Status og råd

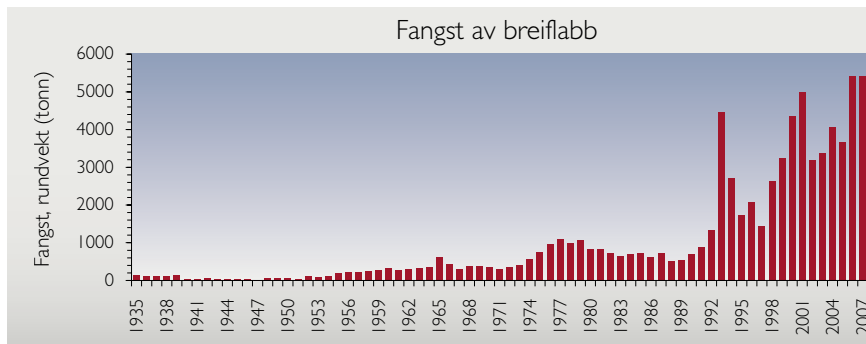
Det var ikkje mogeleg for ICES å gjere ei bestandsvurdering av breiflabb sør for 62°N i 2007. Rådet vart då at innsatsen i fisket ikkje bør auke, og at fisket må følgjast opp med bindande innsamling av fangst- og innsatsdata for å betre forvaltninga av denne bestanden.

Fiskeri

Den norske totalfangsten av breiflabb i 2007 var på same rekordhøge nivå som året før. Godt over 5 000 tonn breiflabb er blitt landa kvart av desse åra (Figur 3.5.4.1). Fangstane har vore på over 3 000 tonn årleg sidan 1999, med ein topp på 4 996 tonn i 2001. Meir enn 80 % av den norske breiflabbfangsten vert teken nord for Stad, og her er det berre ubetydelege fangstar frå andare nasjonar. Sør for Stad deler vi breiflabben med andre nordsjøland, og dei

Foto: Jan de Lange

Figur 3.5.4.1
Utvikling av norsk rapportert fangst av breiflabb.
Development of Norwegian reported catch of anglerfish.

norske fangstane utgjør 5–10 % av totalfangsten. Skottland står her for mesteparten av uttaket, medan Danmark ligg på om lag same nivå som Noreg. Det norske fisket blir for det meste drive frå sjarkar med spesialkonstruerte garn nær kysten både nord og sør for Stad, medan dei andre nasjonane fiskar mest med botntrål.

Det norske fisket er i stor grad retta mot den kjønnsmodne delen av bestanden, medan trålfisket i Nordsjøen helst tek mindre, umoden fisk. Forvaltninga av breiflabbbestandane må sikra at nok fisk overlever til kjønnsmoden storleik, og slik sett er ikkje fiskemønsteret i Nordsjøen like berekraftig som det vi har nord for Stad.

Breiflabb

Lophius piscatorius

Andre namn: Flabb, marulk, ulke, sjødjewel, havtaske og storkjef

Familie: Breiflabbfamilien (Lophiidae)

Gyteområde: Kontinentalskråninga (1000–1800 m) vest for Storbritannia, men òg i norske fjordar og djupare deler av sokkelen

Føde: Fisk, krepsdyr og blekksprut

Levetid: Meir enn 25 år

Maks storleik: Kan bli 2 m lang

Særtrekk: Breiflabben er ein dårleg symjar som ligg på botnen og vifter med ryggfinnestrålen for å lokke til seg småfisk. Byttet blir sugd inn i gapet på fisken når han opnar kjeften.

Nøkkeltal:

NORSK FANGSTVERDI 2007:
vel 130 mill. kroner

Utbredelsesområde

Anglerfish

Total Norwegian landings of anglerfish reached a record high level of well above 5,000 tonnes in 2006 and 2007. An analytical assessment of the anglerfish stock was impossible in 2007, and the state of the stock is unknown. The ICES advice was not to allow increased effort in the fishery, and that the fishery should be accompa-

nied by mandatory programmes to collect catch and effort data on both target and by-catch fish. As the females are quite large when they reach first maturation, the management of anglerfish should aim to reduce the catch of immature fish in trawl fisheries to secure a healthy spawning stock.

Breiflabb i det nordaustlege Atlanterhavet høyrer eigentleg til to nærstående artar. Dei norske fangstane er nesten utelukkande arten *Lophius piscatorius* (kvit bukhole), medan det berre er gjort eit par sikre observasjonar av *Lophius budegassa* (svart bukhole).

Breiflabb er ein typisk botnfisk, sjølv om den stundom vert funne høgt oppe i vassøyla. Sannsynlegvis lettar den då frå havbotnen og nyttar havstraumane i samband med nærings- og gytevandring. Den kan treffast heilt i strandsona og vidare nedover i djupe fjordar. Lenger sør i Atlanterhavet er den også vanleg ned til djupner på over 1000 meter. Breiflabben (*L. piscatorius*) er utbreidd frå Barentshavet til nordlege delar av Vest-Afrika, den finst i Middelhavet og Svartehavet, og vestgrensa går ved Island. Dei siste åra har ICES gitt råd for to breiflabbbestandar, ein særleg bestand som strekkjer seg frå Portugal/Spania og nordover til Irland, og ein bestand i området vest for Skottland og Nordsjøen/Skagerrak. Bestanden nord for Stad heng nok til ein viss grad saman med den vi finn i Nordsjøen, men vert førebels rekna som ein eigen bestand.

Breiflabben er ein rovfisk med få naturlege fiendar når den har nådd vaksen alder. Den ligg i ro og lokkar til seg bytte ved hjelp av den fremste finnestråla, som fungerer som ei fiskestong med ein hudflisk som agn. Alle typar fisk som kjem nær nok den store kjeften, vert slukt ved at breiflabben raskt opnar gapet og såleis sug byttet inn. Ein har jamvel funne sjøfugl og oter i magen på breiflabb.

Merkeforsøk dei siste sju åra har vist at den er i stand til å gjennomføre relativt lange vandringer, men det er framleis noko uklart korleis dynamikken i gyte- og næringsvandring er hos denne arten. Ein har sett døme på at enkeltfisk har vandra frå Nordsjøen til Færøyane, Island og Møre, og fisk merka på Møre er blitt fanga att i Nordsjøen og ved kysten av Nordland. Sidan 2001 er det særleg i områda nord for Halten at fangstane har teke seg opp, noko som tyder på at breiflabben har fått ei meir nordleg utbreiing langs norskekysten. Dette kan vere eit resultat av eit varmare havklima, sidan desse nordlegaste områda er heilt i randsona for breiflabben si utbreiing.